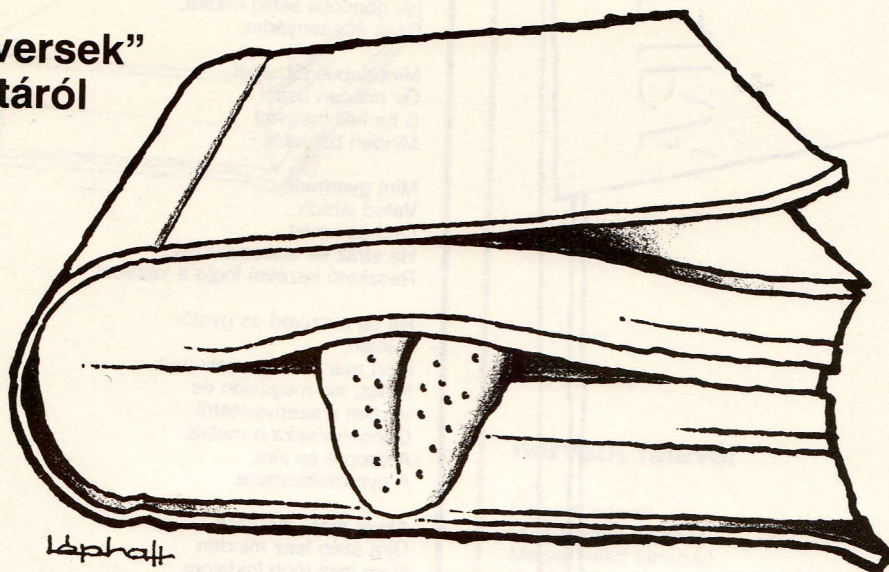

jegyzet

a

„rossz versek” pályázatáról

Lóphajt

Alig kilenc szerző küldte be munkáját az Új Symposion múlt év végén közzétett „rossz versek” pályázatára, s közöttük is csupán három hosszabb ciklus akad. Ha arra gondolunk, hogy a Magyar Szó két-évenként meghirdetett Majtényi Mihály novellapályázatára száznál több mű szokott befutni, akkor, vidékünk legto- megesebben művelt műfajáról lévén szó, megdöbbentően kevésnek kell tar- tanunk az érdeklődők számát. A tartóz- kodás okát azonban nem nehéz kiderí- tenünk.

A pályázati hirdetés első bekezdése ér- telmében a folyóirat szerkesztősége va- lóban a rosszul megírt verseket részesí- ti előnyben a jókkal szemben. Az érdek- lődőnek „ön maga által is” (tehát – felté- telesen – mások által is) „csapnivalónak tartott költői műve kéziratát” kellett be- küldenie. Eddig az akció csupán szokot- lannak, érdekesnek tűnik: a komolyta- lanság a folytatásban lesz nyilvánvaló: „A szerkesztőség a bíráló bizottságot igyekszik a lehető legrosszabb kritiku- sokból összeállítani.” Az első felmerülő kérdés: vajon „a lehető legrosszabb kri- tikusok” képesek-e kiválasztani a rossz- szak között a legrosszabbat. Amit ők rossznak tartanak, az jó – nem? A to- vábbi szöveg kikerekíti a tréfát. A díjak a mai művelődési körülmények között is nevetségesen minimálisak: „Az első díj 600,00, a második díj 300,00, a harma- dik díj 200,00 dinár értékű könyvjutalom az elmúlt évek legrosszabb műveiből összeválogatva.” Végül a csattanó: „Az Új Symposion a legjobb műveket nem jelenti meg.” Sok fiatal tehát feltehető- leg azért tartózkodott a pályázaton való részvételtől, mert a felhívásban levő ellentmondások miatt nem vette komo- lyan a dolgot.

Az írárok beküldésének másik akadály a pedig valószínűleg az lehetett, hogy – amennyiben már megírt vagy főleg ha közölt versekről van szó (a pályázat ezeket sem zárja ki) – a valószínű kéte- lyek ellenére sem tartják, tarthatják a fia- tal költők mások előtt, nyilvánosan rossznak saját munkájukat.

Ha viszont a „rossz versek” tudatosan a pályázatra készülnek, akkor az érdek- lődők közül mindenki a saját fejében élő (egyébként tőle telhetően mindig mesz- szebb hagyott) esztétikai fércmű ideájá-

ból indul ki, vagyis tudatosan torzít, karikíroz. A logika szerint a pályázatra, a ritka kivételtől eltekintve, csakis ilyen munkák juthatnak el.

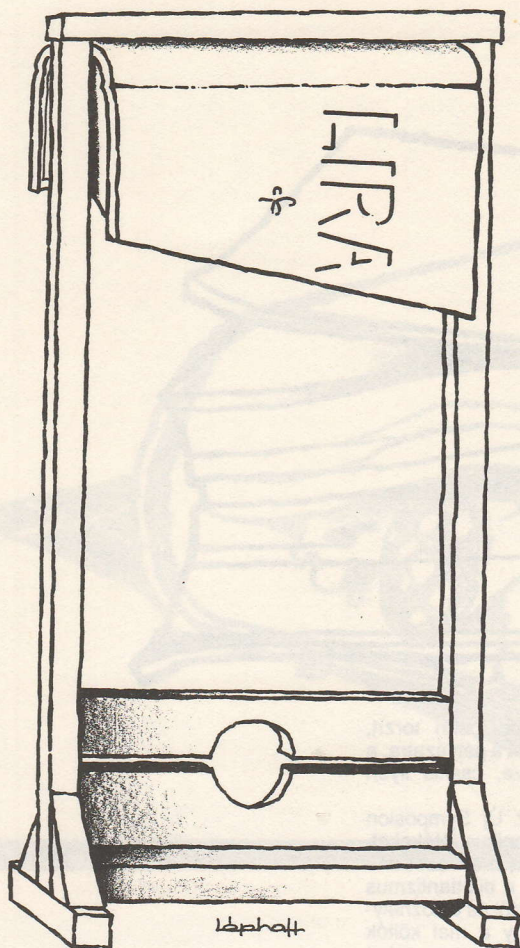
Igen ám, csak hogy az Új Symposion szerkesztősége nem ironikus játékokat, tudatos torzításokat kér, mert ezek mi- nőségileg különböznek a dilettantizmus naiv termékeitől, a giccstől és a közhely- től. Arról van szó, hogy a mai költők leginkább – tudatosan – rossz verseket írnak, rosszakat – a hagyományos esz- tétikai elvek tagadása értelmében, nem öltöztetve fel álkultúrával a lét póresé- gét. Ha tehát elvben (a pszichológiai valószínűség szerint) főleg ilyen mun- kák jutnak el a pályázatra, a szerkesztő- séget viszont ez esetben éppen az ilye- nek nem érdeklik, akkor a pályázatnak eleve csőddel kell zárulnia.

Kilenc mű mégis befutott, sőt a díjazás- ra is sor került. A szerzők vagy a már túlhaladott szellemi színvonaluk termé- ket küldték be, vagy pedig – a legtöbb emberben, a legműveltebbekben is élő – ennek engedelmeskedtek, annak, amelyiket már féken tartják és fölülről nézik. Úgy azonosultak tehát a naiv szenvedővel, hogy észrevehető mo- solyra sem húzták szájukat.

A beküldött pályamunkák főleg a hagy- mányos giccset demonstrálták, azt te- hát, amit a műveltebb emberek már is- mernek. Mintha többségük megfélede- zett volna róla, hogy az új giccs (akár etikai, akár esztétikai szempontból) leg- alább olyan veszélyes, mint a régi. (Lásd ezzel kapcsolatban: Walter Benjamin *Álomgiccs* című írását!) Hogy a díjazás- nál az ilyen típusú rossz versre kisebb nyomaték esett, az azért van, mert – mi- vel az nálunk sokszor jó versnek szá- mít – keveset kaptunk belőle. Ami ilyen mérlegelésnél tekintetbe jöhetett, abban inkább tudatosságot éreztünk, mint spontaneitást. Magyarán: nem voltak igazi álom-zagyvaságok.

E pályázat arra volt jó, hogy megbizo- nyosodjunk: érdemes a beidegzett szó- kásokat mellőző kísérletekbe bocsát- koznunk, csak éppen a céljainkat nem kellene homályban hagyunk. A ma- gunk érdekében sem.

Vajda Gábor
(a bíráló bizottság elnöke)

ha fáj a szíved

Ha fáj a szíved és
Gyötör a bánat,
Ne gondolja senki másra,
Csak édesanyádra.

Mint babusgat, ápol
Öv minden bajtól
S ha kell megvéd
Minden bánattól.

Mint gyermek
Veled játszik,
Örül és nevet,
Ha sírsz és elszenderülsz,
Reszkető kezével fogja a kezedet.

Ha fáj a szíved és gyötör
A jelen,
Mert már ő nincs melletted.
Nincs, aki megóvjon és
Védjen a szenvedéstől,
Gondolj vissza a múltra,
A szépre és jóra,
A gyermekkorodra.

Akkor majd meglásd,
Újra szép lesz minden
Nem lesz több fájdalom,
Szenvedés és bánat.
Örökké melletted
Érzed majd:
ÉDESANYÁDAT.

ki vagy?

Mondd ki vagy?
Egy fénysugár,
Amely besüt
Az ablakon át?

Vagy csak
Egy fény,
Amely életet
Reménykedőn?

Ki vagy?
Az a fény,
Amit úgy hívnak,
Hogy szenvedély?
Ki vagy?
Egy fény a sok közül,
Akire várok évekig?

Ki vagy?
Egy eltévedt bolygóról
Jössz talán?
Hogy egy boldogtalannak
Fényt adjál.

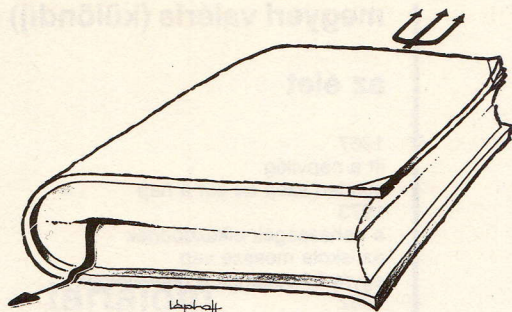
Ki vagy?
Talán te vagy
Magad a boldogság?
Szerelem és jóság,
Amire olyan régen
Vágyom már?

Ki vagy?
Most már tudom:
Te vagy a fény
Az éjszakában,
Szerelemben, boldogságban.

kovácssevitj yolán (I. díj)

elválás

Elválík a levél a fától,
Elválík az ősz a nyártól,
Elválunk kedvesem mi is egymástól.
Lehullott levél helyére jó egy másik,
Az ősz után a tél jön,
De a Te helyedre kedvesem
Senki sem jön.
Mi lesz a levéllel,
Ha lehullik a fáról?
Hová és merre kerül;
Soha senki nem tudja meg
Mi lesz a sorsa.
És mi lesz az ősszel
És a nyárral?
Elmúlnak és velük együtt
Az én elsárgult életem tovalebben.
De ki törődik mindezzel,
Hisz helyembe száz élet lángja lebben.
És így megy minden sorban
Széttépve, külön-külön
A maga útján.
Majd egyszer mi is
Találkozni fogunk kedvesem.

kecskés m. endre (II. díj)

nevet és táncol a nyár

Úgy nevet és táncol a nyár
A napsugarak vízőzöne
Kopog a tetőn
És ömlik a földre le
Fénylő selyemburkával
Befedi a mezőt
Az erdőt
A virágok bársonyszirmát
A pillangók búborszárnyát
Az egész világot betemeti
A temetést elneveti –
Vidám táncot járok
E fényes toron
Mindenki boldog
S viccet vet bűn s gondokon.

De ím
Egy pillantáson hirtelen
Különös árny suhan át
Mint egy észrevétlen
Feltörő sóhajtás –
Megdöbben a szív
Mert e dobbanás
Másképp zenél
Másképp él a szem világa
Mert egy röpké villanásra
A borús ősz feleszmél

Felsír a hideg szél
És az égi óceánt
Komor tömegek
Fekete vitorlája fedi el
És úgy dőlnek
Forognak
Vésziesen morogva
Hogy a földi lét
E pillanatban
Megszűnik létezni –
Kiált a csend –
Hangtalanul koppannak
A nyár ifjai
Idebent

hervadt falevél

Hervadt falevél
Hullj a rideg földre le
Magad miért tartanád
Ha úgylis itt a tél

Jeges leheletét küldte
A hóvirág s fagyok ura
Hiába minden küzdelem
A szépek meg kell hálnia

Szíved alatt lelkedben
Hordozd a nap sugarát
Hogy fönntartsa magát
Jövő tavaszok mámora

az igazság útja

Igaz, hogy az igazság útja egyenes.
Éppen ezért csupán délibáb!
És a célt – mellyel összeköt –, hogy
elérhesd:

Száz mellékútra kell kitérned,
És útvesztők labirintusában is
Meg kell találnod a helyes irányt!
Minél védtelenebb vagy:
Az utadra hajló tüskék
Annál jobban megtépik tested,
Hogy csurranó véred patakjain át
Szökjön ki lelked mélyéből a Hit –
az Óriás!

A Megnemalkuvó! – Mely egyedül
Képes megelélni a dzsungel mélyén
rejtező Magányt:
Ahol nincs idő, és nincs halál,
És minden igaz, nagy remény
Megvalósulást talál!

kié a babér?

Azé a babér: ki a követ felemeli,
És ha rá-néz: szeme tüzétől
Viaszként olvad össze olyan formává,
Ahogy az ész elképzei. –
És aztán: kemény karok
Emelik a kalapácsot, és pattintják a
követ

Olyan formává – mint az Ember!
Azé a babér! – s nem, ki a fellegekből
Nézi a harcot, az alkotás csatáját
És csupa göggel gyönyörködik a műben,
S hiszi: A felsőbbrendűség jogán
övé az érdem!
Hát nem! ne a babért – de a kalapácsot
Add kezébe neki:
Tegyen gyakorlati tanúságot,
Hogy a magasba, önmagát,
Nem érdemtelenül teszi.

gimpel tibor (III. díj)

breviárium

Barcog a tivornyázó famulus, üstöke felett
falanszter lebeg.
Szomorúfűzön lóg szomorú Fűz.
Ungot-berket belépett, már nem remél.
Hasztalan.
Sűrűvérű egek alatt egy szív belerepedt,
Titán se segíthet.
Spicces gnómkok körbe-körbe nyomai a
pocsolyában,
benne üszköt tapos az epigon, ki
fehér hollót
zabál vakon.
Ősztövérg irgalom.
Emelem kalapom.
Búz eget tépő szele fúj,
bebújok a koporsóba és kinézek a
piszkos
ablakon.

imagináció

Gyóntatószék, függöny rajta egy lyuk
Régmúlt jégvirágok emlékei.
Pókhálós játékok a hideg köveken
Fehér lepedők a kastélyban, úszva.
Szemfődélt helyett madárdal.
Pontyok a vízben.
Napsütötte villámlás.
Eres kezek a csőrökben egy lélek búvár
aláírásában.
Nehéz szekrények lépte porban
– sikoly.
Üdvözítő tekintet.
Éjféli harangszó.

eros

Végtelen fehér havon
léptek.
Magas hideg falon
nyomok.
Halbéltele zöld üde tavon
csónak.
Benne én kedvesemet vesztet
nyalom.

megyeri valéria (különdíj)

az élet

1967
itt a napvilág
minden szép és süt a nap
1973
a nehézségek elkezdődnek
az iskola messze van
egyre fokozódnak a nehézségek
1982
beborult az ég, technika egyes

tyúk

Még csak ötöt ütött a nagyóra,
De a tyúkok már elmentek nyugovóra.
Tolluk röpdös erre-arra,
De az ólban ott a jája.
Reggel korán kelnek ők fel,
Mikor még minden alszik bőven.
Egy kotkodács, egy károgás,
És újra itt a finom tojás.
Naphosszat ők kapirgálnak,
Semmi különöset nem csinálnak.
Egész életük oly rövid
Mert mire meghíznak őket megölik.
Szegény tyúkokat akkor megesszük,
Életükre már nem is emlékezünk.

itt a tavasz

Megjött már a szép tavasz,
Javában süt már a nap.
Minden gyerek boldog ám,
Csicsereg a sok madár.
Szellő fut át a réten,
Felkelti az ibolyát,
Napsütésben ki is bújik,
S árasztja az illatát.

bozsik péter (különdíj)

szeretlek kedvesem...

Szeretlek Kedvesem
Bevallani nem merem
Félek a fahámtól
Mint a haláltól

Nem akarok rab lenni
Szabadságom elveszteni
Ezért hát violám
A hallgatást választám

De ha egyszer megmondom
Hogy mi lesz nem tudom
Meghalok violám
Az élet sugarán

Ha mégsem tűnök el
Te olvasszál engem meg
A haláltól nem félek
Én csak teérted élek

Teérted élek én
Életem legvégén
Virágot adok még
Lehet sosem lesz elég

Új symposion

tartalom

Beszámoló az Új Symposion Kiadói Tanácsának 1980 márciusa és 1983 februárja közötti tevékenységéről

A Vajdasági Szocialista Ifjúsági Szövetség Tartományi Választmánya Elnökségének a közleménye

Jegyzőkönyvi kivonat a Képes Ifjúság Társultmunka-alapszervezet Dolgozói Gyűlésének 1983. május 16-án megtartott kibővített üléséről

szügyi zoltán: szicíliai védelem	157
csorba béla versei	158
sziveri jános: színezüst röppentyű	
x.y.-nak	160
janus pannoniussal versei	162
b.a.: janus másik arca?	162
bognár antal: P. J. (részlet az Esélyek könyve című regényből)	164
kalapáti ferenc: vadászat (történelmi regény – részlet)	169
pilinszky jános esszéi	176
sziveri jános: egy lírikus esszéihez	188
leszek kolakowski: értelmiségiek az értelem ellen	189
radics viktória: jegyzetek a FEST-ről	197
beszélgetés szombathy bálinttal	200
vladan radovanović: a poetryről	207
kerekes lászló: radics zoltán	209
bicskei zoltán: a globe unity orchestra újvidéken	211
centripetális farok	214
a rossz versek pályázata	217

A 216. szám irodalmi, művészet és kritikai részét szerkesztették:

Balázs Attila (szerkesztő), Bicskei Zoltán, Csányi Erzsébet, Csorba Béla, Faragó Kornélia, Fekete J. József, Fenyvesi Ottó, Kalapáti Ferenc, Losoncz Alpár, Mák Ferenc, Pogány Imre, Sebők Zoltán, Sziveri János (május 9-éig fő és felelős szerkesztő), Szügyi Zoltán és Turi Gábor

Kiadói Tanács:

Baráth Ferenc, Bartuc Gabriella, Bognár Antal, Dudás Károly, Gion Nándor, Erdélyi Anna, Jung Károly, Komáromi Ákos, Ködmön Emese, Rácz Rózsa, Sándorov Franciska, Thomka Beáta, Vékony Károly és Zombori Imre

A Kiadói Tanács elnöke: Gion Nándor

Grafikai szerkesztő: Maurits Ferenc

Szerkesztőségi titkár: Lőrök Mária

Megjelenik évente tízszer.

Alapító: a Vajdasági Szocialista Ifjúsági Szövetség Tartományi Választmánya

Kiadja a Forum LKNYM – Újvidék. Igazgató:

Fehér Kálmán

Szerkesztőség: ÚJ SYMPOSION, FORUM, 21000 ÚJVIDÉK, VOJVODE MIŠICA 1.

Telefon: 56-832, 611-300 (49-es mellék)

Ára 15 dinár, egyévi előfizetés összege 150 dinár (külföldre 300 dinár). Előfizethető a Forum, Képes Ifjúság Tmasz, Novi Sad, 65700-603-6137 – folyószámlára. Külföldi olvasóink a megfelelő intézmények – Magyarországon a Posta Központi Hírlap Iroda – közvetítésével fizethetnek elő.

Forum, Nyomda, Újvidék

A 216. szám irodalmi, művészeti és kritikai része 1983. április 5-én került nyomdába.

1983. május 9-étől a folyóirat ügyvezető fő- és felelős szerkesztője: Kartag Nándor